

شام خداوند چیست؟ نویسنده: کیت ای. متیسون

تا به حال دقت کرده‌اید که شام خداوند چقدر شگفت‌انگیز است؟ بسیاری از ما سال‌هاست که به کلیسا می‌رویم و این کاری که هر هفته یا هر ماه انجام می‌دهیم، به نوعی برایمان عادی شده است. شگفتی آن دیگر برایمان بهت‌آور نیست. اما یک قدم عقب بروید و تصور کنید برای کسی که اولین بار است به کلیسا می‌آید، چطور به نظر می‌رسد. تصور کنید برای یک کودک چطور به نظر می‌رسد. با بعضی تفاوت‌ها در جزئیات نحوه‌ی اجرا بین کلیساها، اعضای کلیسا نان را دریافت می‌کنند که به شکلی آیینی و پس از آن که شبان سخنان عیسی را تکرار می‌کند، خورده می‌شود: «این بدن من است.» بعد شراب را دریافت می‌کنند (یا آب انگور)، که پس از تکرار سخنان عیسی توسط شبان، به شکلی آیینی نوشیده می‌شود: «این پیاله عهد جدید است در خون من.» اینجا چه خبر است؟ شام خداوند چیست؟

کتاب مقدس انتظار آن را دارد تا آیین‌هایی که توسط خدا پایه‌گذاری شدند، باعث سوالاتی در بین ایمانداران شود. برای نمونه، زمانی که فصیح پایه‌گذاری شد، موسی گفت: «چون پسران شما به شما گویند که این عبادت شما چیست، گویند این قربانی فصیح خداوند است، که از خانه‌های بنی اسرائیل در مصر عبور کرد، وقتی که مصریان را زد و خانه‌های ما را خلاصی داد» (خروج ۱۲: ۲۶-۲۷). خداوند می‌دانست که فصیح به توضیح نیاز خواهد داشت. او می‌دانست که فرزندان اسرائیلیان دربارهی معنای این مراسم‌ها سوال خواهند کرد. وقتی نوبت به فرزندان ما و شام خداوند می‌رسد هم باید همین انتظار را داشته باشیم. اما آیا ما می‌دانیم که به چنین سوالاتی چطور جواب بدهیم؟ وقتی فرزندانمان از ما بپرسند، «منظورتان از این کار چیست؟» چه می‌گوییم؟

مسیحیان در سنت اصلاحات، کلام خدا را به طور گسترده مطالعه کرده‌اند تا به چنین سوالاتی پاسخ بدهند. نتایج این مطالعات در اعتقادنامه‌ها، و پرسش و پاسخ‌های اصلاحات پیدا می‌شوند. برای مثال، پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر، جوابی کوتاه به این سوال می‌دهد: «شام خداوند چیست؟ شام خداوند یک آیین عهد جدید است که در آن، با دادن و دریافت نان و شراب به طوری که عیسی مسیح مقرر کرد، مرگ او نشان داده می‌شود؛ و آنان که به طور شایسته در تغذیه از خون و جسم او برای تغذیه‌ی روحانی و رشدشان در فیض سهیم می‌شوند؛ اتحاد و مشارکت خود با مسیح را تصدیق می‌کنند؛ بر شکرگزاری و تعهد خود به خدا، و محبت و مشارکت متقابل‌شان به عنوان اعضای یک بدن روحانی، شهادت می‌دهند و آن را تجدید می‌کنند.»

(شماره‌ی ۱۶۸ از پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر). این تعریف آشکار می‌کند که چطور آموزه‌ی شام خداوند با دیگر آموزه‌های مسیحی در هم تنیده است. تنها در این پرسش و پاسخ، پیش از آنکه به شام خداوند برسیم ۱۶۷ سوال و جواب دیگر وجود دارند و بسیاری از آنچه که در سوالات پیشین تعلیم داده شده‌اند، در اینجا مفروض هستند. بنابراین مهم است که بدانیم پاسخ ما به پرسش «شام خداوند چیست؟»، نمی‌تواند جدا از دیگر آموزه‌های مسیحی درک شود. ممکن نیست بتوان آموزه‌ی اصلاح‌شده‌ی شام خداوند را بدون درکی از آموزه‌های خدا، کتاب‌مقدس، گناه، نجات، تجسم، کلیسا و غیره، به طور کامل درک کرد.

در جواب پرسش و پاسخ می‌بینیم که، برای مثال، شام خداوند یک آیین است. اما اگر ذهنیتی درباره‌ی ماهیت یک آیین نداشته باشیم، این پاسخ مفید نیست. مشکلات اضافه‌ای به وجود می‌آیند چون بسیاری از کسانی که کلمه‌ی آیین را می‌شنوند، آن را به عرفان و آیین‌گرایی نسبت دهند. بعضی آن را به کلیسای کاتولیک رومی نسبت می‌دهند و نمی‌توانند حتی تصور کنند که چرا یک کلیسای پروتستان باید به استفاده از چنین اصطلاح سنگینی ادامه دهد. این ترس وجود دارد که استفاده از این کلمه به عرفان و آیین‌گرایی اجازه دهد تا آهسته و اندک وارد کلیسا شوند و بعد تمام آن را تسخیر کنند.

این یک دلیل برای این است که چرا مطالعه‌ی اصلاحات و اعتقادنامه‌های اصلاحات می‌تواند بسیار مفید باشد. اصلاح‌گران ترسی از واژه‌ی آیین و تردیدی درباره‌ی ادامه‌ی استفاده از آن نداشتند، و آنها بهتر از هر فرد امروزی دیگری، به خطرات مذهب کاتولیک رومی اواخر قرون وسطایی آگاه بودند. علاوه بر این، کلیساهای اصلاح‌شده‌ی نسل‌های بعدی نیز ترسی از این واژه نداشتند. تقریباً همه‌ی اعتقادنامه‌های قرون شانزدهم و هفدهم بخشی با عنوان «درباره‌ی آیین‌ها» دارند و الهیدانان نهضت اصلاحات طی قرن‌ها از این واژه استفاده کرده‌اند. مادامی که ما آن را با دقت تعریف کنیم، واژه‌ای کاملاً مناسب است. پس چطور باید واژه‌ی آیین را تعریف کرد؟ پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر باز هم مفید است و توضیح می‌دهد که یک آیین یعنی: «امری مقدس که توسط مسیح در کلیسای او بنیان‌گذاری شده است تا مزایای میانجی‌گری او را برای آنانی که در عهد فیض هستند، معنا ببخشد، تضمین کند، و به نمایش بگذارد؛ تا ایمان آنان و همه‌ی دیگر فیض‌ها را تقویت کند و افزایش دهد؛ تا آنان را متعهد به اطاعت سازد؛ تا بر محبت و مشارکت آنان با یکدیگر شهادت و آن را پرورش دهد؛ و تا آنان را از آنهایی که از آن برخوردار نیستند متمایز کند» (شماره‌ی ۱۶۲ از پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر). پرسش و پاسخ ادامه می‌دهد تا شرح دهد که آیین‌ها دو بخش دارند: یک نشان عینی ظاهری و حقیقت روحانی‌ای که به آن اشاره می‌کند (شماره‌ی ۱۶۳ از پرسش و پاسخ مبسوط

وست‌مینستر). کلیساهای اصلاح‌شده تعلیم می‌دهند که تنها دو آیین اینچنینی وجود دارند که توسط عیسیای مسیح، تحت عهد جدید بنیان‌گذاری شدند: تعمید و شام خداوند.

شام خداوند آیینی مربوط به عهد یا پیمان جدید است که توسط عیسیای مسیح در بالاخانه، در شبی که به او خیانت شد بنیان گذاشته شد (متی ۲۶: ۲۶-۲۹؛ مرقس ۱۴: ۲۲-۲۵؛ لوقا ۲۲: ۲۳-۱۴؛ اول قرنتیان ۱۱: ۲۳-۲۶). چون شام خداوند یک آیین است، «مزایای میانجی‌گری او [یعنی مسیح]» را برای شرکت‌کنندگان ایماندار معنا می‌بخشد، تضمین می‌کند، و به نمایش می‌گذارد.

وقتی می‌گوییم شام خداوند مزایای میانجی‌گری مسیح را معنا می‌بخشد، تضمین می‌کند، و به نمایش می‌گذارد، منظورمان چیست؟ پولس در رومیان ۴: ۱۱، از ختنه‌ی ابراهیم به عنوان «مهر... بر آن عدالت ایمانی که در نامختونی داشت» صحبت می‌کند. متن نشان می‌دهد که ختنه مهری بود که حقیقت چیزی به نام عدالت ابراهیم از طریق ایمان را تایید می‌کرد. ختنه به آن اعتبار و رسمیت می‌بخشید. به طریق مشابه، شام خداوند مهری است که به وعده‌ی خدا درباره‌ی حقیقت مزایایی که شرکت‌کنندگان در این شام، در ایمان دریافت می‌کنند رسمیت می‌بخشد و آن را تایید می‌کند. نشان می‌دهد که این شام یک مراسم صرف پوچ نیست. آنانی که با ایمان در آن مشارکت می‌کنند مطمئن هستند که «در تغذیه از خون و جسم او برای تغذیه‌ی روحانی و رشدشان در فیض سهیم می‌شوند؛ اتحاد و مشارکت خود با مسیح را تصدیق می‌کنند؛ بر شکرگزاری و تعهد خود به خدا، و محبت و مشارکت متقابل‌شان به عنوان اعضای یک بدن روحانی، شهادت می‌دهند و آن را تجدید می‌کنند» (شماره‌ی ۱۶۸ از پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر).

در آخر، منظور از عبارت به نمایش گذاشتن چیست؟ معنای اینکه بگوییم شام خداوند مزایای میانجی‌گری مسیح را به نمایش می‌گذارد، چیست؟ بار دیگر، اعتقادنامه‌ی وست‌مینستر نقطه‌ای مفید برای شروع تفکر درباره‌ی پاسخ این سوال ارائه می‌دهد: «فیض و برکتی که در آیین‌های مقدس بر اجرای صحیح آنها وجود دارد از قدرت خود آنها نیست. همچنین مفید بودن آیین‌های مقدس بر دینداری و مقصود اجراکننده‌ی آن متکی نیست بلکه قدرت و مفید بودن آیین‌های مقدس ثمره‌ی کار روح‌القدس بوده و بر اساس کلام خدا که آنها را مقرر فرموده است قرار دارد زیرا کلام خدا این آیین‌ها را مقرر کرده و وعده داده است که کسانی که این آیین‌ها را با شایستگی بپذیرند از ثمرات آنها بهره‌مند خواهند شد» (اعتقادنامه‌ی وست‌مینستر، فصل ۲۷، بند ۳). به نمایش گذاشتن، حفظ کردن است. مزایای مسیح در حقیقت برای ایمانداران در این

آیین حفظ شده‌اند. اعتقادنامه در اینجا توضیح می‌دهد که معنای این، چه نیست. اینکه بگوییم شام خداوند مزایای میانجی‌گری مسیح را به نمایش می‌گذارد، به معنای آن نیست که نان و شراب قدرتی در خود دارند. از آن گذشته، نمایش مزایا بر تقدس یا قصد مجری آن متکی نیست. فقط بر کار روح القدس و وعده‌ی خدا که در کلمات این عمل یافت می‌شود متکی است.

پس در این صورت، مزایای حقیقی چه هستند؟ در حقیقت چه اتفاقی با قدرت روح القدس بر طبق وعده‌ی خدا رخ می‌دهد؟ اعتقادنامه‌ی وست‌مینستر عنوان می‌کند: «دریافت‌کنندگان شایسته که نان و شراب را عملاً می‌پذیرند، در همان موقع واقعاً از نظر روحانی، ولی نه از نظر بدنی، توسط مسیح مصلوب تغذیه می‌شوند و در تمام مزایای مرگ او سهیم می‌گردند. در آن زمان، بدن و خون مسیح از نظر جسمی در نان و شراب موجود نیست ولی از نظر روحانی واقعاً بدن و خون مسیح مانند نان و شراب در آیین مقدس شام خداوند به عنوان عناصر ظاهری و قابل دریافت در ایمان‌دار حضور دارند» (اعتقادنامه‌ی وست‌مینستر، فصل ۲۹، بند ۷). اعتقادنامه به موازاتی بین آنچه «بیرونی» و «درونی» اتفاق می‌افتد اشاره می‌کند.

لازم است قبل از نگاه به بندهای مقدماتی، بندهای اصلی را بررسی کنیم تا مبدا نکات اصلی را از قلم بیندازیم. طبق عنوان اعتقادنامه، دریافت‌کنندگان شایسته، یعنی آنان که ایمان دارند، در عناصر مرئی (نان و شراب) سهیم می‌شوند، «در همان موقع واقعاً... توسط مسیح مصلوب تغذیه می‌شوند و در تمام مزایای مرگ او سهیم می‌گردند.» «جسم و خون مسیح» در «ایمان‌داران» حاضر هستند؛ همانطور که عناصر نان و شراب نزد «حواس ظاهری» آنها حضور دارند. تمایز درونی-بیرونی در تمام طول پاراگراف ادامه می‌یابد.

به وضوح، اعتقادنامه نکته‌ای را بیان می‌کند که در معنای آشکار مادی درک نمی‌شود. ایمانداران در همان موقع واقعاً «توسط مسیح مصلوب تغذیه می‌شوند» اما «نه از نظر بدنی و جسمی». این امر به شکل روحانی رخ می‌دهد چون جسم و خون مسیح به جای آنکه از نظر بدنی و جسمی «در» همراه، یا تحت نان و شراب» باشد، در ایمان‌داران حاضر است. همانطور که پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر عنوان می‌کند: «آنان که به طور شایسته در آیین شام خداوند سهیم می‌شوند، در آن از جسم و خون مسیح تغذیه می‌شوند، نه به روشی بدنی و جسمی، بلکه به شیوه‌ای روحانی؛ در حالی که به راستی و واقعاً، با ایمان، مسیح مصلوب و تمام مزایای مرگ او را دریافت می‌کنند و برای خود به کار می‌بندند» (شماره‌ی ۱۷۰ از پرسش و پاسخ مبسوط وست‌مینستر).

دکتر کیت ای. متیسون، استاد الهیات نظام‌مند در دانشگاه الهیات Reformation Bible College در شهر سنفورد، ایالت فلوریدا می‌باشد. ایشان نویسنده‌ی کتاب‌های بسیار از قبیل *The Lord's Supper: Answers to Common Questions* است.

این مقاله در وبسایت [سازمان خدمات لیگونیر](#) منتشر شده است.